

Slide 1

چگونه یک ژورنال کلاب خوب و موثر برگزار کنیم؟

سید مجتبی مهرداد
اندیکرینولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی گیلان
مدیر دفتر توسعه آموزش بیمارستان رازی رشت (EDO)

Slide 2

ژورنال کلاب یکی از روش‌های مقبول جهت ارتقاء دانش پزشکان با مرور و بحث متون پزشکی است و امروزه نقش مهمی در تربیت دانشجویان دوره‌های تخصصی دارد.

۱

Slide 3

“A group of individuals who meet regularly to critically discuss applicability of current articles found in medical journals”

Kleinpell, RM, Rediscovering the value of the journal club, Am J Crit Care, 2002;11:412-4

Slide 4

تاریخچه ژورنال کلاب

در تاریخچه ژورنال کلاب تدوین شده توسط Linzer آمده است (۱) که اولین گروهی که می‌توان به آن ژورنال کلاب اطلاق کرد، تجربه‌ای بود که در بیمارستان Bartholomew لندن بین سال‌های ۱۸۳۵-۱۸۵۴ انجام می‌شد، به این صورت که عده‌ای از دانشجویان به صورت اختیاری در آفاق کوچکی بالای نانوایی نزدیک بیمارستان دور هم جمع می‌شدند و مقالات مورد نظرشان را مطالعه و بحث می‌کردند (۲).

1. Linzer M. The journal club and medical education: over one hundred years of unrecorded history. Postgrad Med J 1987; 63:475-8.
2. Paget S. Memoirs and letters of Sir James Paget. London: Longmans, Green Co.; 1901. P. 42.

Slide 5

اولین بنیانگذار ژورنال کلاب

An english **surgeon** and **pathologist** who is best remembered for paget's disease and who is considered, together with rudolf virchow , as one of the founders of scientific medical pathology.



Sir James Paget,
(11 January 1814 – 30 December 1899)

Slide 6

سر ویلیام اوسلر

• سال ۱۸۷۵ میلادی

• در مونترال دانشگاه مک گیل

• اهداف جدیدتر در قرن ۲۱



Sir William Osler
July 12, 1849 – December 29, 1919

با قدمت ۱۵۰ ساله، اهیت ژورنال کلاب به عنوان یک وسیله موثر در آموزش پزشکی جای بحث ندارد هر چند در قرن ۲۱، اهداف ژورنال کلاب و روش‌های انجام و ارزیابی آن جای بررسی و تکامل زیادتری دارد بهخصوص این که مندهای جستجوی متون و دستیابی به منابع امروزه به مدد اینترنت و طب مبتنی بر شواهد، همه گیر شده و در دسترس همگان قرار دارد.

Osler created the first residency program for specialty training of physicians, and he was the first to bring medical students out of the lecture hall for bedside clinical training.

Slide 7

اهداف ژورنال کلاب

قرار گرفتن در جریان پیشرفت‌های علمی روز جهان *
آموزش مهارت‌های ارزیابی نقادانه متون * (مهم‌ترین هدف)
اگر یخشی مفید روی مهارت‌های بالینی *
به عنوان یک خط آغاز برای اهداف تحقیقاتی
اماده شدن جهت استعدادات بورد
مرور یک موضوع ویژه پژوهشی
بحث در موارد کنترل ارسی
نداوم آموزش پژوهشی پس از پایان تحصیلات آکادمیک
اجداد یک جمع دوستیانه خارج از محیط محصول خشک و جدید
کاری

V

Slide 8

اصول ساماندهی ژورنال کلاب



A

Slide 9

انتخاب مدیر جلسه :

بدون شک زورنال کلاب‌های دارای یک مدیر که مسئول ساماندهی جلسات باشد منجر به موفقیت امیرز بودن جلسات و ادامه آنها می‌شود لیدر می‌تواند یک عضو هیأت علمی با دستیار ارشد باشد، وی باید آشنا به اهداف جلسه، مسئول تنظیم زمان جلسات و تیمه و تکثیر مطلب جهت اعضاي جلسه باشد و باید در زمینه بالینی مورد بحث، صاحب نظر باشد. او لزوماً باید سخنران صرف باشد، یکی از شرایط لازم برای لیدر، علاقه او به آموزش پژوهشگی و اعتماد بر مفید بودن زورنال کلاب در آموزش پژوهشگی است. ایده آل است که لیدر به تکنیک‌های جستجو منابع و آمار پژوهشگی آشنایی لازم را داشته باشد. در جلسات مختلف لیدر می‌تواند به طور چرخشی تغییر باید ولی وجود یک لیدر ثابت موفقیت بیشتری داشته است ...

۹

علت انتخاب؟

- موقیت امیرز شدن
- ادامه جلسات
- چه کسی؟
- عضو هیأت علمی
- دستیار ارشد

Slide 10

اعضاي زورنال کلاب:

بهتر است جلسات به طور منظم و در زمان‌های مشخصی تشکیل شود تا به صورت اسپورادیک که شایس موفقیت کمتری دارد، بعضی جلسات اول صبح را ترجیح می‌دهند، اما اکثر گروه‌ها جهت امکان حضور تعداد بیشتری از اعضاء، جلسات عصر گاهی بعد از پایان کار روزانه را انتخاب می‌کنند.

تدوام جلسات جهت موفقیت اهمیت زیادی دارد. معمولاً جلسات زورنال کلاب ماهانه، تشکیل می‌گردد، اما می‌توان آن را در فواصل نزدیک‌تر هم برگزار کرد، طول معمول هر جلسه، یک ساعت است

۱۰

- تعداد افراد
- تعداد جلسات
- زمان هر جلسه
- مکان

Slide 11

عوامل موفقیت در ژورنال کلاب

- تداوم حداقل برای ۲ سال
- با حداقل ۰، ۵ در صد شرکت کننده دستیار

بیشتر ژورنال کلاب‌های آموزشی در فراهم آوردن اهداف آموزشی خود و جلب توجه دستیاران موفق نیستند، اغلب به طور ناگهانی و پر سرو صدا شروع می‌شوند و سپس کم کم در عرض ۱ تا ۲ سال بی‌خاصیت شده و از بین می‌روند و دوباره با ورود نسل جدید دستیاران شروع می‌شوند. دلایلی که اغلب برای این عدم موفقیت ذکر می‌شود شامل: کمبود وقت، آمادگی ناکافی، عدم اهداف مشخص و علاقمند نبودن افراد شرکت کننده می‌باشد.

۱۱

Slide 12

عوامل موفقیت در ژورنال کلاب

۱. حضور احیای دستیاران
۲. وسائل پذیرایی
۳. انتخاب مقالات ارزیابی تحقیقی (عنی مقالات مروجی و یا گزارش مورد نیاشد)
۴. آموزش مهارت‌های ارزیابی نقدانه مقالات
۵. آموزش آمار حیاتی و اصول ایدئمیولوژی بالینی
۶. اداره جلسات توسط لیدر
۷. انتخاب موضوعات جذاب و جالب
۸. بحث روی مطلب پیچیده با کنتراورسی
۹. تعداد کم مقالات در هر جلسه (در واقع اگر تعداد زیادی مقاله در هر جلسه بررسی شود حکم قتل جلسات ژورنال کلاب اضمام شده است).
۱۰. زمان و مکان مناسب ژورنال کلاب
* موارد ۱ تا ۵ بر اساس اهمیت آمده است.

۱۲

Slide 13

طراحی جلسات

نوع مقاله‌ای که در هر جلسه توسط اعضاء بررسی می‌شود بستگی به اهداف هر زورنال کلاب دارد، مثلاً اگر هدف آشنایی با یک مبحث علمی و با آمادگی برای امتحانات جامع (بورد) است، جستجو باید محدود به مقالات به اصطلاح کلاسیک گردد و اگر آشنایی با مطلب و عنوانی جدید و به روز مد نظر باشد جستجو در زورنال‌های مناسب جدید تر توصیه می‌شود

۱۳

Slide 14

آموزش مهارت ارزیابی مقاله

- توانایی جستجوی متون مناسب
- فهم طراحی مطالعه
- تشخیص و رفع انواع تورش
- فهم و ارتقاء مفاهیم اپیدمیولوژی و آمار حیاتی

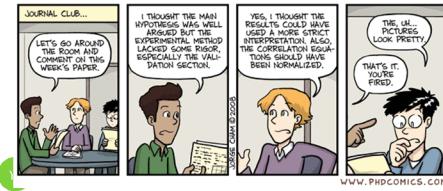


۱۴

Slide 15

مدلهای ارایه ژورنال کلاب

یکی از اولین مدل‌های ژورنال کلاب که براساس اصول آموزش است توسط **Inui** شرح داده شده است (۱۲). در این مدل چون عنوان مقاله براساس مناسبت بالینی (فرض موجود در پیش) انتخاب شده است متن مقاله را که براساس مناسبت بالینی انتخاب کرده است دستیار مقاله‌ای را که براساس مناسبت بالینی انتخاب کرده است برای جمع‌بازگو می‌کند، اهداف، فرضیات و یافته‌های مقاله را ذکر می‌کند، سپس یکی از اساتید با همکاری سایر دستیاران راجع به اعتبار مقاله، متداولوی و امکان استفاده از نتایج آن در بیان بیماران بحث می‌کند، در این مدل دستیاران می‌توانند از نتایج این ژورنال‌ها در بیان بیماران استفاده کنند و بازخورد این جلسات به



Slide 16

مدل دیگر ژورنال کلاب که توسط جورابیچی (۱۲) ارائه شده است براساس مشکل (problem base) (پوده) برآموزش مهارت‌های ارزیابی مقالات (Critical appraisal-Skills) (استیوار است و در این شیوه یک مقاله مناسب توسط دستیاران انتخاب می‌شود و سپس یکی از اساتید آن را مطالعه کرده و چیزهایی از مقاله همراه با سوالات متداولوی مربوطه را قبل از جلسه ژورنال کلاب نهیمه می‌کند، سپس در جلسه به تمام اضطراب این سوالات داده شده و از آنها خواسته می‌شود که به آنها پاسخ دهند در جلسه دستیاران گروه‌های کوچکی را تشکیل می‌دهند، تا به سوالاتی که براساس مشکل مورد بحث (Problem based questions) (Problem based questions) طرح شده است به یک پاسخ اجتماعی برسند، سوالات بر روی مهارت‌های لازم برای ارزیابی نقدانه مبنو است، برای مثال از دستیاران خواسته می‌شود که فرضیه مثاله را بررسی کرده و مطالعه‌ای را طراحی



Slide 17



کنند که پتواند فرضیه مورد نظر را آزمایش کند، متداولوزی را از نظر قابل اجراء بودن (feasibility)، قابل اعتماد بودن (validity) و اعتبار (reliability) ارزیابی کنند، دادهای اولیه مقاله را تفسیر کرده و تفسیر خودشان را با نظرات نویسنده‌گان مقاله مقایسه کنند و هم‌چنین دادهای خام را بررسی کرده و مناسب‌ترین نتست اماری را انتخاب کنند.

سپس گروه‌ها دور هم جمع می‌شوند تا نتایج شان را اعلام کنند، سپس در جلسه راجع به قسمت‌های مختلف مقاله نظری طراحی مقاله، روش‌های اماری و ... بحث می‌شود. این روش مهارت‌های حل شکل و ارزیابی نقادانه مقالات را تقویت کرده و به طور کلی باعث تسهیل بررسی مقالات می‌شود، در این روش شرکت افراد بسیار بالاست.

Slide 18



(۱۴) مدل دیگری را ارائه داد که مشابه روش قبلی است، در این مدل یک دستیار و یک استاد، یک مقاله تحقیقی را انتخاب می‌کنند و تا قبلاً از جلسه زورمال کاب به سایرین اعلام نمی‌کنند، در جلسه ایندا توضیح مختصری از زمینه و موضوع مورد بحث مقاله داده می‌شود، سپس از اعضای جلسه راجع به طراحی مقاله، متداولوزی مناسب، انتخاب نمونه و ارزیابی اماری در مورد موضوع مورد بحث، برسش می‌شود و بعد پایان‌های حضور با روش به‌کار رفته در مقاله مورد نظر مقایسه می‌شود، بنابراین در این مدل افراد حاضر در جلسه بهمورث فعال در طراحی مقاله شرکت کرده و مهارت‌های ارزیابی مقاله را در خود پیشود می‌بخشند، جون این روش نیاز به امدادگی از قلی ندارد موجب جلب توجه بیشتری می‌شود.

Slide 19

مقایسه ژورنال کلاب سنتی با مدل جدید ژورنال کلاب



Slide 20

ژورنال کلاب سنتی



Slide 21

مدل جدید ژورنال کلاب

khan و همکارانش مدل جدیدی از ژورنال کلاب را ارائه دادند



Slide 22

انتخاب منبع

ارزش واقعی ژورنال کلاب در انتخاب مقاله مناسب است به همین علت معادهایی که در انتخاب مقاله به کار می‌رود بسیار مهم است، انواع مختلف طراحی مطالعه به ترتیب قدرت علمی عبارتند از:

Randomized Controlled Trials

Cohort Studies

Case-Control Studies

Cross-Sectional Surveys

Case-Series Reports



۲۲

Slide 23

این ترتیب‌بندی به این معنی نیست که مطالعه‌ای که Randomized Controlled Trials باشد از سایر مطالعات بهتر است، بلکه برای پاسخ‌گویی به هر سؤالی نوع خاصی از مطالعه لازم است.

۲۲

Slide 24

هر مقاله تحقیقی سعی در پاسخ دادن به یک سوال در یکی از موضوعات بالینی دارد:

علت یابی (causation)، غربالگری (screening) تشخیص - درمان و پیش آگاهی (diagnosis)

۲۳

Slide 25

روش خواندن مقاله

ابتدا کاربرگ‌های مربوطه را از وب سایت استخراج نمایید. بطور مثال اگر مقاله مربوط به درمان است کاربرگ therapy را انتخاب کنید. برای اینکه بتوانید مقاله را نقادی کنید بهتر است با عضو هیئت علمی مسئول نقادی که یکی از اعضاً مسلط به پژوهشی مبتنی بر شواهد است کمک بگیرید. منظور از نقادی این است که با سرعت و به شیوه ای ساده و روان بتوانید در مورد روایی متداول‌تری بکار رفته در مقاله اظهار نظر نمایید و در مورد تابع حاصل نیز قضاوت نموده و دقت آنرا نقد نمایید. برای مثال در یک مطالعه درمانی بایستی کارآزمایی بالینی استفاده شود که در مورد شرایط ورود و خروج، تصادفی کردن، کور بودن مطالعه، نحوه و مدت پیگیری موارد از دست رفته (lost to follow-up) (مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین بایستی توجه شود که نحوه ارائه تابع چگونه است بطور مثال آیا با استفاده صرف از خطر نسبی (relative risk) بزرگ نمایی شده است و یا اینکه عوارض حاصله (پیامد ثانویه) بر منافع می‌چربد؟ لذا بایستی به دقت مقاله توجه نمود.

۲۵

Slide 26

ارزیابی ژورنال کلاب

مطالعات اندکی در مورد موثر بودن ژورنال کلاب انجام شده است، در یک مطالعه تصادفی کنترل شده مشخص شده که ژورنال کلاب دانش اپیدمیولوژی و آمار رزیدنت‌ها را بالا برده است (۱۱) در حالی که مطالعه کوهرت دیگری چنین نتیجه‌ای را نشان نداده است.

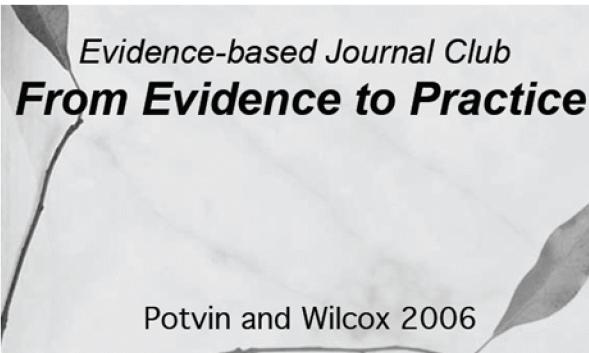
۲۶

Slide 27

می شود. با توجه به محاسن مختلف ژورنال کلاب در آموزش
رزیدنت های گروه های مختلف، برگزاری آن به صورت جلسات منظم
و مداوم قویاً توصیه می شود

۱۸

Slide 28



۱۸

Slide 29

ژورنال کلاب مبتنی بر شواهد چیست؟

ژورنال کلاب مبتنی بر شواهد به گروهی از افراد که بطور مرتب گرد هم می آیند تا مقالات اخیر علمی را بصورت منتقدانه ارزیابی نمایند اطلاق می گردد.

ژورنال کلاب ها اغلب برای آموزش دانشجویان بویژه رزیدنت ها طراحی می گردند تا با آشنایی کردن بیشتر آنها با مطالعات و تحقیقات نوین در یک فیلد جدید پاری رسائند و همچنین مهارت‌های دانشجویان را در زمینه فهم و تحلیل موضوعات جدید در فیلد تقویت کنند.

Slide 30

- عملکرد مبتنی بر شواهد در یک ژورنال کلاب زمانی شروع می شود که یک سوال در مورد یک مسئله بالینی را بجای یک موضوع اختصاصی در عنوان مقاله، سرلوحة کار خود قرار می دهیم.

- در این روش آموزشی ما در هر ژورنال کلاب مسیر پژوهشی مبتنی بر شواهد را طی می کیم:
 - بدنبال یافتن بهترین مطالعات و شواهد علمی
 - برای سوال بالینی خود می گردیم
 - و کورکورانه هر مقاله ای را حتی اگر در معتبرترین مجلات چاپ شده است قبول نمی کیم و با اعتماد به نفس کامل آنرا نقادی می کنیم.

Slide 31

- مطالعات نشان می دهد که تنها ۵٪ از مقالات پنج مجله اول معتبر دنیا دارای متنلوزی کاملا درست هستند و فقط ۰٪ از یافته ها قابل اعتماد و دارای پایابی می باشند.
- بنابراین برای اینکه در عملکرد خود رسیک نکنیم بهتر است با عینک نقد و ارزیابی به مقالات و انتشارات نگاه کنیم.
- از سوی دیگر قرار نیست که تمام مطالب ذکر شده در مقالات، بی جون و جرا در محیط واقعی محل کار ما عملی شوند بلکه بایستی با تجربه و شرایط، خواستها و ارزشها بیماران پروردۀ شوند تا قابل اجرا گردند.
- لذا محیط زور نال کلاب با حضور صاحب نظران محفل گرمی برای حل مشکلات سیستم سلامت خواهد بود.

Slide 32

قدم به قدم بسوی ژورنال کلاب مبتنی بر شواهد

- پژوهشکی مبتنی بر شواهد یعنی اینکه برای تشخیص، درمان و پیگیری بیماران سعی کنیم که تجربه خود را با بهترین اطلاعات علمی و به روز ترکیب کرده و در مرحله عمل به ارزشها و خواست بیماران توجه نماییم.
- به عبارت دیگر برای برقراری ارتباط علمی - عاطفی با بیماران بایستی همیشه مجهز به آخرین شواهد علمی با ارزش باشیم.

Slide 33

پنج قدم مهم

- (۱) تنظیم سوالات بالینی ساختارمند
- (۲) جستجوی سریع و مناسب برترین شواهد علمی
- (۳) نقادی مقالات حاصله
- (۴) طراحی راهکارهای عملی و اجرای آن در بالینی
- (۵) ارزیابی عملکردها

Slide 34

- بعبارت دیگر در یک **ژورنال کلاب مبتنی بر شواهد** بجای اینکه از بین عنوانین مقالات موضوع مورد علاقه خود را جستجو نمایید، بیستی پر اساس مسائل و سوالات بالینی موجود در بالین اقدام به یافتن راه حل مناسب نمایید.

Slide 35

چگونه سوال بالینی ژورنال را انتخاب کنیم

- باید با خاطر داشته باشیم که همیشه با یک سناریوی بالینی کار خود را شروع کنیم.
- ما همیشه با سوالاتی در بالین بیمارستان بخورد می کنیم که به دنبال یافتن بهترین رفتار بالینی هستیم.
- در مرحله بعد آن را به سوال ساختارمند تبدیل می نماییم. براساس اینکه سناریوی ما تشخیصی، درمانی و یا پیشگیری باشد

Slide 36

نقد مبتنی بر شواهد ژورنال کلاب CRITICALLY APPRAISED TOPIC

- شامل موارد زیر می باشد:
 - عنوان مقاله
 - تاریخ بازنگری
 - سوال بالینی بر اساس PICO
- (P:patient I:intervention C:comparison O:outcome)
- خلاصه جست و جوی مبنی بر شواهد
 - یافته های کلیدی بالینی
 - استراتژی جست و جوی مبنی بر شواهد
 - واژگان کلیدی در جست و جو بر اساس PICO

Slide 37

رفرنس:

شریعت محوری رضا اصل سلیمانی حسین چگونه ژورنال کلب را اداره کنیم مجله پزشکی ارومیه ۱۳۸۵، سال نوزدهم، شماره سوم، ص ۲۶۴-۲۵۷.

نادری نادر چگونه ژورنال کلب برگزار کنیم معرفت آموزش و تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان پاییز ۸۰ شمسیه دو سال اول کاربرد EBM در ژورنال کلب مرکز پزشکی متخصص بر شواهد ایران دانشگاه علوم پزشکی تبریز - دانشکده پزشکی

<http://ircebmc.tbm.ed.ac.ir>

Bowles PFD, marenah K, et all. how to prepare for and present at a journal club. british journal of hospital medicine. 2013;74(10):150-153

Slide 38

ادامه رفرنس ها:

چگونه ژورنال کلب را اداره کنیم؟

دکتر رضا شریعت محربی^۱، دکتر حسین اصل سلیمانی^۲

How to prepare for and present at a journal club

Dr PFD Bowles is Core Surgical Trainee.
Mr K Marenah is Specialist Registrar in Orthopaedic Surgery. Mr DM Ricketts is Consultant Orthopaedic Surgeon and Mr BA Rogers is Consultant Orthopaedic Surgeon in the Department of Trauma and Orthopaedics, Brighton and Sussex University Hospitals, Brighton BN2 5BE

Correspondence to: Dr PFD Bowles
(philippe.bowles@nhs.net)

كتاب آموزش و ارزیابی بالینی
دکتر الهه ملکان راد، دکتر بهرام عنانی
الهی، دکتر سید جلیل حبیبی، دکتر نادر ممتاز
منش، تهران مرداد ماه سال ۱۳۸۵